

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-603

4.7.2022

Codan Forsikring

Ansvar

Fallulykke – mangelfull sikring av parkert gravemaskin?

Under en kveldstur den 22.11.19 snublet/falt skadelidte i sikringselementer plassert ved en gravemaskin tilhørende skadevolder. Fallet medførte at hun landet på venstre skulder/overarm, og pådro seg et brudd i armen. Skaden ble meldt til ansvarsselskapet våren 2021 med påstand om at selskapet var erstatningsrettslig ansvarlig for skadevolders mangelfulle skilting av området rundt gravemaskinen. Selskapet avviste at det var ansvarlig for å dekke skadelidtes tap, og anførte at skadevolder ikke hadde handlet uaktsomt ved sikring av gravemaskinen eller plasseringen av denne. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning under ansvarsforsikringen til skadevolder som følge av at skadelidte snublet i sikringselementer tilhørende en parkert gravemaskin.

Skadevolder har tegnet en ansvarsforsikring som bl.a. omfatter:

4. Hva som inngår i forsikringen

Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for skade, jf. Kap 5 "Forsikringens omfang", som er voldt under utøvelse av den virksomhet som er nevnt i forsikringsbeviset, herunder som eier eller bruker av fast eiendom som benyttes i virksomheten.

5.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter skade på person eller ting

a. Personskade anses inntruffet når en person skades, påføres sykdom eller dør

...

Skadelidte gikk en kveldstur med hunden sin den 22.11.19 rundt kl. 22.30. I forbindelse med gravearbeider i området stod en gravemaskin tilhørende skadevolder parkert. Ifølge skadelidte var det mørkt ute, og ved passering av gravemaskinen snublet hun i et sikringselement som lå i veien hvor kjøretøyet stod parkert. Fallet medførte at hun landet på venstre skulder/overarm og pådro seg et brudd i armen.

I etterkant av fallet fikk skadelidte hjelp/bistand av personer i nabolaget. Ett av vitnene som kom til skadestedet tok bl.a. bilder av sikringselementet skadelidte snublet i, og har i sin forklaring datert 28.9.20 beskrevet hendelsesforløpet slik:

Det hele startet med at jeg og min tidligere samboer ... hadde lagt oss. Vi hører da plutselig noen som hyler. Jeg ser ut av soveromsvinduet og ser det ligger noen på bakken. Vi går så ut og finner personen liggende på bakken. Det kommer en annen dame ut fra et hus som også har hørt dette (Mener dette var et familiemedlem) Mens de snakker med personen ringer jeg 113 og snakker med de og får en ambulanse til å komme til stedet. Hun blir liggende på bakken frem til ambulansen kommer, da hun ikke klarte å reise seg opp. Hun ville ikke ha hjelp til å reise seg opp, da hun hadde veldig med smerter. Gjenstanden som hun

snublet i så ikke vi før hun selv sa hun hadde snublet i noe. Vi så det først når hun fortalte det og når jeg skrudde på lys med mobilen.

Bildene jeg legger ved er tatt 22:32. Noen minutter etter at vi kom ut. På bildene ser man gjenstanden som hun har snublet i, jeg flyttet på denne gjenstanden. Men på det ene bildet flyttet jeg den tilbake der den lå, for å ta bilde. Bildene er tatt med blitz, da gravemaskinen skygget for gatelyset. Dette siste bildet her er slik gjenstanden lå før jeg flyttet på den.

Da det senere ble avklart at selskapet var riktig forsikringsgiver for skadevolder på skadetidspunktet, fremmet skadelidte krav om erstatning for personskaden våren 2021. På denne bakgrunn opprettet selskapet skadesak og ba om en klargjøring av ansvarsgrunnlaget og hva dette bygget på.

Skadelidte besvarte henvendelsen 7.5.21 og viste til at:

... ansvarsgrunnlaget i denne saken bygger på at ... AS som hadde ansvar for gravingen, ikke hadde merket verken gravemaskin eller metallelement som lå i gaten og som derfor må anses å være årsak til at ulykken skjedde.

Selskapet avsto kravet 11.5.21 med følgende begrunnelse:

Undertegnende har innhentet ytterligere opplysninger fra vår forsikringstaker.

Det synes nærliggende å starte med en klargjøring rundt faktum. Dere skriver at ... hverken hadde merket gravemaskin eller de aktuelle elementene som lå på bakken som din klient snublet i. Det opplyses med dette om at de aktuelle elementene på bakken i realiteten utgjør selve fundamentet for merkingen. Det var utplassert et "Zebra" skilt mellom disse, som var forankret i de to elementene på bakken. Ut i fra de bilder som er vedlagt fra vitne kan det synes som om dette skiltet har blitt fjernet, slik at kun elementene ligger igjen.

Vår forsikringstaker opplyser oss om at skiltet var plassert i de to elementene, men at de ikke kan spekulere i hvor dette har blitt av. Det er imidlertid ikke uvanlig at berusede folk eller ungdommer av uvisse grunner kan ta med seg anleggsskilt. Hva som har skjedd i dette tilfellet vites ikke, men vår forsikringstaker bekrefter at skilt var satt ut. Det har også formodningen mot seg at vår forsikringstaker kun skulle legge ut de to elementene uten noe skilt, da disse ikke har noen annen funksjon enn å holde skiltet oppreist.

Vår forsikringstaker har utarbeidet SJA og fått godkjent skiltplan for det aktuelle anleggsarbeidet og det anføres etter dette at de har oppfylt sine forpliktelser.

Vi kan på bakgrunn av det ovennevnte ikke se at det er sannsynliggjort noen ansvarsbetingende handling hos vår forsikringstaker og det blir etter dette å avvise ansvar.

Vedlagt avslaget fulgte en varslingsplan/risikovurdering fra kommunen datert 18.11.19. Planen redegjorde for varsling og sikring av skadevolders veiarbeider, som bestod av graving av fiber til boliger, herunder skilt og hindermarkering. Av vedlagte loggbok for utsetting/inntaking av sikrings- og varslingsutstyr var det notert at dette sist ble kontrollert kl. 08.00 på skadedagen og stoppet kl. 13.00. I tillegg vedla selskapet utfylt SJA-skjema datert 20.11.19 hvor det under punktet "Hvilke verne- og sikkerhetstiltak skal iverksettes" er oppgitt "skilt". Videre er det under overskriften "kontroll" notert "fall" og "ingen fare".

Skadelidte innga ytterligere opplysninger i saken 7.9.21 etter å ha vært i kontakt med vitner og foretatt en befaringsavstand. Som dokumentasjon fulgte et situasjonskart over gaten hvor ulykken skjedde, samt bilder av ulykkesstedet. Ut fra dette skrev skadelidte bl.a.:

... hadde tidligere fullført gravingen i V... frem til grensen for V... . Det var derfor ikke noe behov for varsling om graving i V... på ulykkestidspunktet, men poenget er at det ikke var satt ut varslingskilt rundt gravemaskinen som var hensatt på østsiden av lysstolpe.

...

Vitne O... og hans samboer T... kan bekrefte at det ikke var noe skilt som var montert på fundamentet for oppsetting av zebra-skilt. Det påberopes at det ikke var mulig å sette opp et skilt i elementene som lå på bakken med den plassering elementene hadde tett inntil hjulene på gravemaskinen.

L..., som er mor til skadelidte, hørte også rop fra gata og kom ut i gata noe senere enn vitnet O.... L... kan også bekrefte at det ikke var montert noe skilt på ulykkesstedet.

Jeg forstår vedlegget til din e-post slik at det forut for igangsettelsen av gravingen i O... vei ble foretatt en risikovurdering av arbeidet som forutsatte at det ble satt opp skilt og hindermarkering for å varsle om arbeid i området. Dette må selvsagt ikke bare gjelde der hvor gravingen pågikk i O... vei da ulykken skjedde, men også der gravemaskinen ble hensatt etter arbeidstid på kvelden.

Det påberopes på vegne av min klient at det ikke var satt opp varslingskilt slik det fremgår av plan for varsling og sikring av vegarbeidet.

Basert på disse opplysningene vurderte selskapet saken på nytt den 8.9.21, men fastholdt sin tidligere vurdering:

... Sakens kjerne er hvorvidt det var varslet med skilt foran gravemaskinen eller ikke. Vår part bekrefter at dette var gjort og som nevnt i min forutgående korrespondanse må det ha formodningen mot seg at de skulle legge ut elementer som ikke har noen annen funksjon enn nettopp å forankre et slik sikringsskilt.

Når det gjelder deres anførsler om at disse elementene var plassert slik at det ikke var mulig å sette opp et skilt i disse, så påpekes det at disse meget mulig vil kunne ha blitt flyttet på dersom noen har fjernet skiltsikringen.

Hva gjelder plassering av gravemaskinen så er denne parkert slik at den kommer lengst mulig vekk fra veien og inn mot hekken. Dette for å sikre best mulig passeringssmuligheter. Som det fremkommer av de vedlagte bildene i din underliggende e-post så er det etablert en liten "veiskulder" her og det synes således som det mest hensiktsmessige stedet å plassere en gravemaskin. Dersom man skulle parkert denne direkte under lyktestolpen ville gravemaskinen blitt stående vesentlig lenger ut i veien. Vi kan således ikke se at plassering av gravemaskinen skulle være uaktsom.

Skadelidte har anført at selskapet er erstatningsrettslig ansvarlig for personskaden under skadevolders ansvarsforsikring. Ansvarsgrunnlaget som påberopes er uaktsomhet som følge av at det ikke var satt opp skilting eller sikring foran gravemaskinen. Elementet skadelidte snublet i var plassert ved bakhjulet på gravemaskinen. Det kan derfor stilles spørsmål ved om elementet var beregnet for skilting, da dette også kan ha blitt lagt ut for å hindre gravemaskinen i å trille bakover. Etter skadelidtes syn er det lite sannsynlig at uvedkommende har fjernet skiltet slik selskapet påstår, og det er tvil om det var satt ut noe varsel. Det er heller ikke funnet noe slikt skilt på ulykkesstedet eller i nærheten. I den fremlagte skiltplanen er det vist til at skilt nr. 906, som er et Zebra skilt, skal "brukes etter behov" for graving i det aktuelle området.

Skadelidte viser til at det ble foretatt kontroll av skiltingen kl. 07.00 om morgenen ulykkesdagen 21.11.19, men ikke noen senere kontroll. På dette tidspunkt hadde gravingen pågått i flere dager uten at risikovurdering og skiltplan var foretatt. Dette underbygger påstanden om at det ikke var satt opp skilt ved gravingen i O.vei og på ulykkesstedet hvor gravemaskinen stod plassert. I aktsomhetsvurderingen må det således legges vekt på at det ikke var mulig å oppdage skiltelementet som tilfeldig forbigående. Dette utgjorde en "felle" som skadevolder må ta ansvar for. Skaden kunne vært unngått med enkle sikringstiltak (eksempelvis ved å sette opp et stengsel rundt gravemaskinen) og kan ikke anses som et hendelig uhell.

Gravemaskinen var dessuten parkert på en slik måte at det ble skygge fra gatelykten på høyre side av gravemaskinen på østsiden i området hvor sikringselementet lå. Elementet ble også først observert av vitnet når det ble benyttet lys fra en mobil. Det er heller ikke riktig at gravemaskinen ble plassert på en "veiskulder" slik selskapet har opplyst. Gravemaskinen ble parkert på en del av tomten til skadelidtes foreldre, hvor det normalt står en tilhenger som brukes for å frakte rullestolen til skadelidtes far. Ved større gravearbeid på dette boligfeltet har det tidligere vært

normalt å hensette anleggsmaskiner på parkeringsplassen på motsatt side av V. Skadevolder valgte likevel i dette tilfellet å parkere maskinen på en privat parkeringsplass uten tillatelse.

Endelig er det fremholdt at saken egner seg for behandling hos Finansklagenemnda da faktum/bevissituasjonen er tilstrekkelig opplyst fra skadelidtes side. Avgjørende for vurderingen må være at sikringselementet som lå ved bakhjulene på gravemaskinen var ment for feste og oppsetting av skilt. Problemet er imidlertid at det ikke var satt opp noe skilt i fundamentet da ulykken skjedde. For skadelidte var det upåregnelig at det skulle ligge slike hindringer i veibanen uten noen form for markering.

Selskapet har avvist ansvar og anført at skadevolder ikke har handlet uaktsomt ved sikring av gravemaskinen eller plasseringen av denne. Ifølge skadevolder ble det satt opp sikring i form av et "Zebra-skilt" foran gravemaskinen. Det var altså "føttene" til dette sikringsskiltet skadelidte snublet i. Selskapet har likevel merket seg at både skadelidte og vitner har bekreftet at det på skadetidspunktet ikke befant seg noe "Zebra-skilt" foran gravemaskinen. Det er uklart hvor skiltet har tatt veien, men det er på det rene at det var satt opp et skilt foran gravemaskinen ved hensetting av denne. Etter selskapets oppfatning har det formodningen mot seg at det er lagt ut slike elementer uten skilt da disse ikke har noen annen funksjon enn nettopp å forankre dette. Det vises i den forbindelse også til at skadevolder har utarbeidet SJA og fått godkjent skiltplanen for det aktuelle anleggsarbeidet.

Plasseringen av gravemaskinen kan heller ikke anse som uaktsom da den er parkert for sikre best mulig passeringmuligheter, og lengst mulig vekk fra veibanen. Dersom gravemaskinen var plassert direkte under lyktestolpen, ville den ha blitt stående vesentlig lenger ut i veien. Skaden synes derfor å være utslag av et hendelig uhell, og ikke som følge av en ansvarsbetingende unnlattelse/handling fra skadevolders side.

Finansklagenemnda skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for personskaaden under skadevolders ansvarsforsikring.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevissspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Det er motstridende/ufullstendige opplysninger om de faktiske forhold, og selskapet og skadelidte har gitt svært ulike forklaringer vedrørende sentrale punkter i aktsomhetsvurderingen. Slik saken er opplyst er det uklart for nemnda hvilke sikringstiltak som var påkrevd på stedet, hvilken type sikring som faktisk var utført/hvor dette var plassert, hvilket tilsyn det var med sikringen, hva skadelidte faktisk kunne se da hun passerte gravemaskinen, samt hvorvidt gravemaskinen var lovlig parkert. Disse forholdene bør belyses ved umiddelbar bevisføring i domstolen.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Lars Enger Barnholdt (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).